

BOGGAERT, Joseph (Brugge 18 maart 1752 -
Brugge 10 november 1820).

Was behalve drukker stichter van *De Gazette van*

Brugge, dichter en heroprichter van de Brugse rederijderskamer van het Heilig Kruis.

Door de veertigjarige loopbaan van Bogaert loopt een rode draad: die van actief ijveraar voor het Vlaamse taalbewustzijn. De voornaamste uiting hiervan was zijn in 1795 gepubliceerde taalmanifest onder de titel *Den uytgever der Brugsche Gazette aen alle syne stad- en landgenooten*. Hierin schreef hij onder meer: "Een groote menigte onzer Land-Genooten laet zich misleyden door onkundige weetnieten die hun doen gelooven dat onze moedertael zo zinnrijk niet is als die van onze naebuere (...). Hieruyt spruyt het ook dat onze tael, die nogtans zoo regelmaetig en zoo bekwaem is als eenige andere, om alles 't zij op eene nette, 't zij op eene aangenaeme, 't zij op eene deftige wijze uyt te drukken, bij vele in veragting geraekt, van weynige geleerd en van nog weyniger gekend word (...)."

Het 'manifest' van Bogaert kwam laat in vergelijking met dat van Willem F. Verhoeven (1780) en van Jan B. Verlooy (1788), maar moet toch gesitueerd worden in het verlengde van de lange rij geschriften van 'taalminnaren' uit de 18de eeuw. De verfransing van het bestuur in Vlaanderen nam pas een aanvang met het opstarten van de nieuwe instellingen tussen december 1795 en maart 1796, dus wellicht kort na Bogaerts publicatie.

Naast het uitgeven van zijn krant en van boeken in de moedertaal stichtte Bogaert een Literair cabinet (als concurrent van de Société littéraire), bracht hij een van de lokale rederijderskamers tot nieuwe bloei en ondersteunde hij krachtig het Vlaamse theaterleven en alles wat de Vlaamse letterkunde betrof, gedurende heel de periode van de Franse overheersing. Na 1815 was hij een actief voorstander van de taalunie, tegen de taalparticularisten in.

Over alle regimes heen, van voor de tijd van Verlooy tot midden in de tijd van Jan F. Willems, bleef hij met grote standvastigheid zijn strijd voor de moedertaal voeren.

LITERATUUR: A. van den Abeele, 'De Brugse drukkers Bogaert', in *Biekorf* (1985), p. 46-74; - id., 'Drukker-uitgever Joseph Bogaert of de standvastige taalnijveraar', in *BTNG*, jg. 16 (1985), p. 25-86; - id., 'Bogaert, Joseph', in *NBW*, XII, 1987.

ANDRIES VAN DEN ABEELE